

สภาวิจัยฯ พบแล็บ 'สัตว์ทดลอง'

ค่อยมาตรฐาน

แะรัฐเร่งสร้างมาตรฐาน หนุนลดความเชื่อถือวงการวิจัยไทย

สภาวิจัยแห่งชาติสำรวจห้องทดลองสัตว์ทั่วประเทศ เผยไร้มาตรฐานการใช้สัตว์ทดลองตามหลักสากล ทีวีนกระทบความน่าเชื่อถือของการผลิตยา วัคซีนและผลิตภัณฑ์อาหารสำหรับส่งออกและไม่ประเทศ

ระบุพบการทารุณกรรมอย่างทารุณทั้งระหว่างและหลังเสร็จสิ้นการทดลอง จี้รัฐจัดสรรงบประมาณเร่งยกระดับมาตรฐาน

ด้วย วัคซีนและผลิตภัณฑ์อาหาร ไม่ได้คุณภาพและได้รับความน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะยาสมุนไพร อาทิ ห้องทดลองของหน่วยงานรัฐ รวมทั้งหน่วยงานเลี้ยงสัตว์ทดลองทุกแห่งของสถาบันการศึกษา เช่น คณะแพทยศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์

สำหรับปัญหาการใช้สัตว์ทดลองไม่ได้มาตรฐานเนื่องจากผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ที่จะลงทุนหรือทุ่มงบประมาณในการสร้างห้องทดลองและซื้ออุปกรณ์สำหรับใช้ทดลองในสัตว์ให้ได้มาตรฐานสากล นอกจากนี้ยังขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้สัตว์ทดลอง แม้สถาบันการศึกษาในแต่ละแห่งจะเปิดสอนวิชาสัตว์ทดลองในคณะสัตวแพทยศาสตร์แต่ก็ไม่ได้ได้รับความสนใจจากนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน เนื่องจากคิดว่าเป็นวิชาที่นำไปประกอบอาชีพที่เพิ่ม

รายได้เท่านั้น

"ตอนนี้บ้านเราประสบปัญหาความน่าเชื่อถือของการทดลองในสัตว์อันมาจากการเลี้ยงดูสัตว์และห้องทดลองไม่ได้มาตรฐานสากล โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์สมุนไพรไม่ได้ผ่านการทดลองจากสัตว์ นอกจากนี้ยังมียาและวัคซีนอีกหลายชนิดหากรัฐบาลอยากสร้างความน่าเชื่อถือต่อการทดลองในประเทศ ก็ต้องลงทุนด้านงบประมาณ สำหรับการสร้างห้องทดลองและอุปกรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ" ดร.ประพนธ์ กล่าว

โดยปัญหาหลักที่ทำให้การทดลองในสัตว์ของไทย ไม่ได้รับการยอมรับจากต่างประเทศคือ ประเทศไทยยังมีการทารุณสัตว์ทดลอง ซึ่งถือว่าผิดจรรยาบรรณ อาทิ ไม่มีการใช้ยาสลบในสัตว์ทดลอง แต่กลับใช้ยาหยุดทำงานกล้ามเนื้อของสัตว์ ไม่ให้มีการเคลื่อนไหว

ในระหว่างการผ่าตัด ทำให้สัตว์ได้รับความทรมานหรือในบางเจ้าหน้าที่พนักงานเลี้ยงสัตว์ไม่มีความรู้ความชำนาญโดยตรงแต่อาศัยประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป มากกว่าความชำนาญและความรู้เชิงวิชาการที่ถูกต้อง เพื่อป้องกันสัตว์ได้รับความเจ็บปวดจากการทดลอง

"เมื่อไม่ต้องการใช้สัตว์ทดลองต่อไป ก็ต้องทำให้สัตว์จากไปอย่างสงบและรวดเร็ว ไม่ใช่ปล่อยให้ส่งเสียงร้องและแสดงอาการทรมาน ซึ่งคนทำงานตรงนี้ต้องรู้กระบวนการใช้ยาสลบ แต่ที่ผ่านมาก็ใช้วิธีหักคอบ้างเอาหัวฟาดที่เขียงหรือไม้ก็ถ่วงน้ำ" ประธานคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อพัฒนางานเลี้ยงสัตว์กล่าว

ทั้งนี้ สัตว์ที่ใช้สำหรับทดลองโดยทั่วไป ได้แก่ หนูขาวหรือหนูตะเภา หนูถีบจักร หนูแฮมสเตอร์ กระต่าย สุนัข แมว และลิง เป็นต้น โดยหนูและกระต่าย

ถูกนำไปใช้ทดลองสำหรับตัวยาใหม่ ส่วนสุนัข แมวและลิงถูกทดลองสำหรับการทำศัลยกรรม เนื่องจากสรีระใกล้เคียงมนุษย์

ดร.ประพนธ์ กล่าวว่า มาตรฐานสากลสำหรับการใช้สัตว์ทดลอง ได้ครอบคลุมทั้งจรรยาบรรณนักวิจัย สถานที่เลี้ยงสัตว์ ต้องสามารถป้องกัน การติดเชื้อและความคุมสภาพแวดล้อม ไม่ให้สัตว์อยู่ในภาวะเครียดและติดเชื้อ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ก็ต้องได้มาตรฐาน

นอกจากนี้บุคลากรต้องเชี่ยวชาญ มีความรู้และศักยภาพในการนำอุปกรณ์มาใช้ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์เฉพาะด้าน เพื่อไม่ให้สัตว์ได้รับการทารุณ จึงจะมีผลให้ผลงานหรือผลวิจัยที่ออกมาน่าเชื่อถือและแม่นยำ แต่สถานทดลองสัตว์ในประเทศไทยไม่ได้มาตรฐานดังที่กล่าวมาทั้งหมด